

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obo/12/2017
Identifikačné číslo spisu: 1006201239
Dátum vydania rozhodnutia: 22.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1006201239.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej PhD. a JUDr. Ivany Nemčekovej, v spore žalobcu JUDr. Martin Buzinger, PhD., advokát, so sídlom Námestie Martina Benku 15, 811 07 Bratislava, právne zastúpeného BUZINGER & PARTNERS s.r.o., so sídlom Námestie Martina Benku 15, 511 07 Bratislava, IČO: 47 253 401, proti žalovanému JUDr. Tomáš Vaňo, so sídlom Námestie SNP 23, 811 01 Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina spol. s r. o., so sídlom Piešťanská 2, 956 05 Radošina, IČO: 34 135 537, o určenie pravosti prihlásenej pohľadávky, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Cbi/64/2006-706 z 31. januára 2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Cbi/64/2006-706 z 31. januára 2017 r u š í a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 8Cbi/64/2006-706 z 31. januára 2017 zamietol žalobu a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že v konaní nebolo sporné, že žalobca podal na príslušnom súde včas žalobu o určenie pravosti popretej pohľadávky v sume 5.913.145,70 Sk. Sporným bolo to, či žalovaný poprel prihlásenú pohľadávku dôvodne, keďže úpadca v zastúpení konateľky PhDr. Emílie Herzogovej (ďalej aj „konateľka“) dňa 13.09.2005 dlh písomne uznal. Právnym dôvodom vzniku pohľadávky žalobcu je poskytovanie právnych služieb spoločnosti WOOD - Šľachtiteľská stanica Radošina spol. s r. o., so sídlom v Radošine, IČO: 34 135 537 (ďalej aj „úpadca“) na základe mandátnej zmluvy z 20.01.2004, uzavretej medzi žalobcom a úpadcom. Konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1K 116/04-591 z 20. septembra 2005 a vzhľadom na popretie prihlásenej pohľadávky žalovaným ako správcom konkurznej podstaty úpadcu, súd prvej inštancie prejudiciálne riešil otázku platnosti, resp. neplatnosti uznania dlhu z 13.09.2005. Za podstatnú skutočnosť považoval to, že uznávací prejav bol vykonaný v čase, keď úpadcovi (v tom čase ešte dlžníkovi) bol súdom ustanovený predbežný správca. Z ustanovenia § 9c zákona č. 328/1991 Zb. o

konkurze a vyrovnání v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZKV“) vyplýva, že závažným právnym dôsledkom ustanovenia predbežného správcu je neplatnosť právnych úkonov dlžníka pri nakladaní s majetkom vtedy, keď predbežný správca nedá súhlas na toto nakladanie. Pojem nakladať s majetkom treba vykladať so zreteľom na ustanovenie § 4b ods. 1 ZKV, ktorého účelom je zabrániť majetkovým dispozíciám na úkor veriteľov, ako aj so zreteľom na inštitút predbežného správcu. Ustanovenie § 9c ZKV zakotvuje dohľad správcu nad majetkom úpadcu s právnymi dôsledkami na platnosť právnych úkonov. Ak teda predbežný správca vykonáva dohľad nad majetkom a túto činnosť vykonáva na ochranu všetkých veriteľov, je zrejmé, že na uznanie záväzku vo výške 5.913.145,70 Sk bol potrebný jeho súhlas. Uznanie záväzku nemožno považovať za bežnú obchodnú činnosť a uznávací prejav z 13.09.2005 preto obchádza ZKV, ktorého účelom - po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu - je obmedziť dispozície úpadcu s majetkom, resp. dispozície, ktoré majú dosah na majetok. V tomto prípade mal dohľad predbežného správcu o to podstatnejší význam, že išlo o spoločnosť, v ktorej bol konflikt záujmov dvoch konateľov, na čo v konaní poukázal aj samotný žalobca. Súd prvej inštancie preto považoval uznanie dlhu z 13.09.2005 za neplatný právny úkon. Z uvedeného dôvodu nebolo možné žalobe vyhovieť na základe uznávacieho prejavu a žalobca, ak chcel byť v konaní úspešný, musel nárok preukázať, t. j. uniesť dôkazné bremeno.

3. Ako dôkaz na preukázanie svojej pohľadávky žalobca v konaní predložil mandátnu zmluvu a napokon aj časovú špecifikáciu úkonov právnej služby od 20. januára 2004 do 13. septembra 2005 (ďalej aj „časová špecifikácia“), vypracovanú pre účely trestného konania, keďže podľa jeho tvrdenia sa originál časovej špecifikácie nezachoval. Súd prvej inštancie časovú špecifikáciu nepovažoval za dôkaz o vykonaní činnosti v zmysle mandátnej zmluvy, pretože ide o listinu vyhotovenú žalobcom bez akýchkoľvek listinných podkladov a neexistuje dôkaz, že táto časová špecifikácia bola odsúhlasená konateľkou a ani to, že išlo o činnosť pre úpadcu. Časová špecifikácia pozostáva predovšetkým z právneho poradenstva, pričom väčšinu úkonov tvoria konzultácie. Podľa článku II. mandátnej zmluvy žalobca mal nárok na hodinovú odmenu a podielovú odmenu, pričom až z predloženej časovej špecifikácie vyplýva, že žalobca si uplatňuje nárok na hodinovú odmenu. Žalobca však nepostupoval podľa článku II. bodu 3 mandátnej zmluvy, podľa ktorého hodinová odmena je splatná ku dňu, ktorý je uvedený na faktúre zaslanej mandatárom a doručenej mandantovi. V tomto smere žalobca nepreukázal vystavenie a doručenie žiadnej faktúry mandantovi. Faktúra č. 20070277 bola vystavená až dňa 21. novembra 2007 (v priebehu súdneho konania) a vyplýva z nej, že žalobca fakturoval odmenu za právne služby podľa mandátnej zmluvy, pričom odmenu znížil na sumu 31.145,30 Sk. Ani predmetná faktúra však nepreukazuje vykonanie prác podľa zmluvy, nakoľko nie je preukázané, čo bolo jej podkladom a akú odmenu konkrétne zahŕňa. Žalobca preto v konaní listinnými dôkazmi nepreukázal poskytovanie právnych služieb.

4. Návrh žalobcu na výsluch deviatich svedkov súd prvej inštancie zamietol. Na odôvodnenie uviedol, že ak aj žalobcom navrhnuté osoby majú vedomosť, že žalobca poskytoval právne služby úpadcovi, avšak takéto všeobecné tvrdenia nie sú spôsobilé preukázať, že žalobca poskytoval právne služby v tom rozsahu, ako si uplatňuje v konaní. Ani prípadné svedecké výpovede preto nemôžu preukázať, že žalobca poskytol právne poradenstvo v konkrétnych dňoch a časoch, ako uviedol v časovej špecifikácii. Pokiaľ ide o výsluch konateľky, túto nebolo možné v konaní vypočuť, pretože sa zdržiava na neznámom mieste. Výsluch druhého konateľa p. Ruska súd považoval za nadbytočný, pretože žalobca nikdy netvrdil, že tento konateľ bol prítomný pri poskytovaní právnych služieb. Čestné vyhlásenie J.. S., ktorá poskytovala externé právne služby žalobcovi, nie je tiež dôkazom o poskytnutí právnych služieb v uplatnenej výške, keďže relevantné je to, či právne služby boli vykonané v uplatnenom rozsahu, a nie či J.. S. videla odovzdanie špecifikácie.

5. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý mal v konaní úspech, náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu odvolanie, v ktorom uviedol, že súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby

uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. Za nesprávny procesný postup súdu, ktorým mu ako strane sporu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP odvolateľ považoval to, že napriek skutočnosti, že od 30. júna 2014 má v predmetnej právnej veci ustanoveného splnomocneného právneho zástupcu na celé konanie, súd prvej inštancie uvedenú skutočnosť dlhodobo ignoruje a v zjavnom rozpore s ust. § 49 ods. 1, prvou vetou Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), resp. ust. § 110 ods. 1, prvou vetou CSP, zasiela všetky písomnosti, ako predvolania na pojednávanie a súdne rozhodnutia, vrátane predmetného rozsudku z 31. januára 2017, iba žalobcovi, a nie jeho právnenému zástupcovi. Uvedeným nezákonným postupom súdu prvej inštancie došlo k opakovanému odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom prostredníctvom právneho zástupcu, vrátane porušenia jeho základného práva na právnu pomoc v zmysle článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“). Nesprávny postup súdu pri doručovaní písomností má za následok jeho neúčinnosť, a to aj v prípade, ak súd doručil rozhodnutie priamo účastníkovi konania (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/106/2008, sp. zn. 1OboV/12/2009, sp. zn. 1MOboV 19/2009).

8. Ďalej odvolateľ namietal porušenie princípu kontradiktórnosti konania. Poukázal na to, že zo zápisnice o pojednávaní dňa 31.01.2017 vyplýva, že súd prvej inštancie po vydaní uznesenia, ktorým vyhlásil dokazovanie za skončené, čítaním v stručnosti oboznámil účastníkov s listinnými dôkazmi, predloženými v súdnom konaní. Súd (okrem iného) spomenul aj bližšie nešpecifikované podanie žalovaného zo 14. júna 2016. Bezprostredne po zistení tejto skutočnosti žalobca namietal, že uvedené podanie mu nebolo doteraz doručené a nemal možnosť sa k nemu vyjadriť. Súd mal pritom viac ako sedem mesiacov na to, aby uvedené podanie žalovaného poskytol žalobcovi na oboznámenie sa a prípadné vyjadrenie. Konštatovanie súdu prvej inštancie uvedené v rozsudku z 31. januára 2017, že „s týmto podaním bol žalobca oboznámený na pojednávaní a mal možnosť sa k nemu vyjadriť“ je nepravdivé, čo je ľahko zistiteľné zo zvukového záznamu, ktorý súd vyhotovil z priebehu pojednávania. Tým, že súd prvej inštancie predmetné písomné vyjadrenie žalovaného zo 14. júna 2016 mu neposkytol a ani mu neumožnil, aby sa k tomuto podaniu žalovaného mohol vyjadriť v primeranom čase, porušil princíp kontradiktórnosti konania a tým aj právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie. Do pozornosti odvolacieho súdu dal nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 168/2012 z 30.04.2013, sp. zn. I. ÚS 230/03 a sp. zn. II. ÚS 249/2012, ako aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, týkajúcu sa princípu kontradiktórnosti konania.

9. Odvolateľ nesúhlasil ani s konštatovaním súdu prvej inštancie, že nepreukázal poskytovanie právnych služieb úpadcovi. Súdu prvej inštancie vytkol, že odmietol vykonať ním navrhnutý dôkaz výsluchom svedkov a prejedlikoval, že výpovede navrhnutých svedkov, ak by sa uskutočnili, by boli príliš všeobecné na to, aby sa nimi čokoľvek preukázalo, čo je v právnom štáte neprípustné.

10. Ďalej odvolateľ uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil uznanie dlhu úpadcom z 13.09.2005, keď konštatoval, že sa jedná o neplatný právny úkon. Poukázal na to, že uznanie dlhu nie je novým právnym dôvodom záväzku, pretože veriteľovi len uľahčuje procesnú situáciu v prípade sporu, keďže nemusí preukazovať vznik dlhu a ani jeho výšku v dobe uznania. Uznanie dlhu úpadcom z 13. septembra 2005 je podľa jeho názoru platným právnym úkonom, pretože zabezpečenie existujúcej pohľadávky veriteľa písomným uznaním dlhu dlžníkom nemožno považovať za „nakladanie s majetkom“ dlžníka podľa ust. § 9c ZKV v znení účinnom do 31.12.2005. Uznanie dlhu patrí medzi zabezpečovacie inštitúty a zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku existencie dlhu v čase uznania, pričom dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu existencie dlhu v dobe uznania - z procesného hľadiska - prechádza na žalovaného (viď. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obo/244/97, sp. zn. 4Obo/19/2008 z 21.04.2009, sp. zn. 1Obo/62/2010 z 26.01.2011, sp. zn. 5Obo/237/2004 z 10.11.2009,

ako aj rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 26Cbi 7/2011 z 30. júna 2011).

11. V závere odvolania odvolateľ poukázal na to, že predmetný incidenčný spor medzi ním a žalovaným o pravosť pohľadávky, prihlásenej v konkurznom konaní, nie je sporom medzi advokátom a klientom alebo jeho právnym nástupcom v zmysle ust. § 23 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o advokácii“). Ako advokát je žalobca preto v predmetnom súdnom konaní povinný zachovávať mlčanlivosť v súlade s ust. § 23 ods. 1 zákona o advokácii a ust. § 9 ods. 1 Advokátskeho poriadku.

12. Z vyššie uvedených dôvodov odvolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky nezákonný rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. K odvolaniu žalobcu zaslal žalovaný stručné písomné vyjadrenie, v ktorom navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného odvolacieho konania podľa ust. § 470 ods. 4 CSP, po prejednaní odvolania, súc viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi (ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

15. Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom (článok 47 odsek 2 Ústavy SR).

17. Podľa ust. § 49 ods. 1, prvej vety OSP, ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

18. Podľa ust. § 110 ods. 1, prvej vety CSP, ak má strana zástupcu so splnomocnením na celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

19. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že na č. l. spisu 582 sa nachádza splnomocnenie z 30. júna 2014, ktorým žalobca JUDr. Martin Buzinger, PhD. splnomocnil na právne zastupovanie v súdnom konaní v predmetnej právnej veci spoločnosť BUZINGER & PARTNERS s.r.o., so sídlom Námestie Martina Benku 15, Bratislava. Rovnaké splnomocnenie z 30. júna 2014 (založené v spise na č. l. 610) je pripojené aj k dovolaniu na č. l. spisu 607.

20. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že súd prvej inštancie zasielal predvolania na pojednávania, ako aj ďalšie písomnosti, vrátane napadnutého rozsudku z 31. januára 2017, žalobcovi JUDr. Martinovi Buzingerovi, PhD., a nie jeho právnemu zástupcovi - spoločnosti BUZINGER & PARTNERS s.r.o., so sídlom Námestie Martina Benku 15, Bratislava. Keďže žalobca je od 30. júna 2014 v konaní zastúpený splnomocneným zástupcom, bolo povinnosťou súdu doručovať písomnosti tomuto zástupcovi v zmysle ust. § 110 ods. 1, prvej vety CSP, resp. predtým účinného ust. § 49 ods. 1, prvej vety OSP. Keďže tomu tak nebolo, pretože písomnosti boli doručované priamo žalobcovi ako strane sporu, je takéto doručovanie písomností, vrátane napadnutého rozsudku, n e ú č i n n é .

21. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie postupoval v konaní v rozpore s ust. § 110 ods. 1, prvou vetou CSP (resp. ust. § 49 ods. 1, prvou vetou OSP v znení platnom a účinnom do 30.06.2016), ale aj v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, v zmysle ktorého každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, resp. inými orgánmi za podmienok ustanovených zákonom. Konanie na súde prvej inštancie je tak zaťažené vadou konania spočívajúcou v odňatí možnosti

žalobcu konať pred súdom prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu, teda vadou v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Zároveň tým došlo aj k porušeniu základného práva žalobcu na právnu pomoc, garantovanú článkom 47 ods. 2 Ústavy SR.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu, došlo aj k porušeniu princípu kontradiktórnosti konania, pretože meritórne vyjadrenie žalovaného zo 14. júna 2016 nebolo žalobcovi doručené za účelom, aby sa k nemu mohol vyjadriť pred rozhodnutím súdu vo veci samej. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby boli vypočítané jej argumenty a návrhy (nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 31/2016, sp. zn. III. ÚS 32/2015, sp. zn. I. ÚS 276/2016). Aj z článku 9 Civilného sporového poriadku (základné princípy) vyplýva, že strany sporu majú právo sa oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon.

23. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, pretože zistený nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (ust. § 391 ods. 1 CSP). Súd prvej inštancie v ďalšom konaní musí vec opätovne prejednať a rozhodnúť, pričom všetky písomnosti súdu (predvolania na pojednávania, výzvy, rozhodnutia) bude doručovať v zmysle ust. § 110 ods. 1, prvej vety CSP splnomocnenému zástupcovi žalobcu (pokiaľ v konaní nedôjde k vypovedaniu plnej moci, resp. jej odvolaniu). Zároveň súd prvej inštancie doručí splnomocnenému zástupcovi žalobcu aj vyjadrenie žalovaného zo 14. júna 2016.

24. S poukazom na to, že rozsudok súdu prvej inštancie bol zrušený odvolacím súdom v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd sa nezaoberal ďalšími uplatnenými odvolacími dôvodmi, pretože preskúmanie rozsudku po vecnej stránke by - v tomto štádiu odvolacieho konania - bolo predčasné vzhľadom na zistenú procesnú vadu, ktorá zaťažila konanie na súde prvej inštancie.

25. O náhrade trov konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (ust. § 396 ods. 3 CSP).

26. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ust. § 393 ods. 2, posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (ust. § 419 CSP). Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (ust. § 423 CSP).

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu

oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (ust. § 427 v spojení s ust. § 424 CSP).

Podľa ust. § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (ust. § 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (ust. § 434 CSP).

Dovolanie je prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ust. § 431 CSP).

Dovolanie je prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).

Podľa ust. 429 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je: a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.